

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ФІЗИОТЕРАПІЯ, КУРОРТОЛОГІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ**

Спеціальність: **221 «Стоматологія»**
Освітньо-професійна програма: **Стоматологія**
Код компонента в освітній програмі: **ВК45**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **4**
Семестр(и): **VII (осінній) або VIII (весняний)**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2027-2028**

Обсяг: **3,0 кредитів ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **ОК4, ОК7, ОК14, ОК18, ОК19, ОК 21, ОК 22, ОК36**

Кафедра/підрозділ: **Кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, вул. О. Шпейєра, 4, Навчально-науковий медичний центр «Університетська клініка» Харківського національного медичного університету, 2-й поверх, праве крило, м. Харків**

Керівник освітнього компонента: **к.мед.н, доцент Латогуз Сергій Іванович**
email: si.latohuz@knu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knu.edu.ua/course/view.php?id=5747>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«Фізіотерапія, курортологія та реабілітація» як вибірковий освітній компонент охоплює сучасні методи відновного лікування та профілактики, які застосовуються в стоматологічній практиці. У програмі розглядаються фізіотерапевтичні процедури для лікування запальних процесів, больового синдрому, порушень функцій щелепно-лицевої ділянки, а також засоби курортології для загального оздоровлення пацієнтів. Особлива увага приділяється реабілітаційним заходам після стоматологічних втручань, ортодонтичного лікування та щелепно-лицевих травм, що сприяє скороченню термінів одужання та підвищенню ефективності лікування.

МЕТА КУРСУ: Формування у здобувачів вищої освіти уявлення про систему знань щодо застосування фізіотерапевтичних методів, природних лікувальних ресурсів та реабілітаційних заходів у стоматологічній практиці для підвищення ефективності лікування, профілактики ускладнень та відновлення функціонального стану щелепно-лицевої ділянки.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні:

знати:

- принципів дії та використання сучасного фізіотерапевтичного обладнання, таких як апарати для електротерапії, лазеротерапії, ультразвукової терапії тощо;
- природні фактори, такі як мінеральні води, лікувальні грязі, кліматотерапія можуть бути використані для відновлення та підтримки здоров'я;
- можливі ризики та ускладнення, пов'язані з фізіотерапевтичними та курортними процедурами, і здатність вживати заходів для їх мінімізації.

- **вміти:**

- оцінювати результати застосування різних фізіотерапевтичних методів, розуміти їхні переваги та обмеження для конкретних пацієнтів;
- складати індивідуальні плани лікування для пацієнтів з використанням курортних ресурсів, враховуючи показання та протипоказання;
- розробляти індивідуальні програми реабілітації, враховуючи фізичний та психологічний стан пацієнта, його особливості та потреби;
- аналізувати новітні наукові дослідження в галузі фізіотерапії, курортології та реабілітації, застосовувати їхні результати у практичній діяльності.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (2 год.):

1. Вступ до курсу. Основи фізіотерапії, курортології та реабілітації у стоматології. Значення фізичних методів у комплексному лікуванні стоматологічних захворювань. Поняття реабілітації: етапи, мета, принципи стоматологічної реабілітації. Місце фізіотерапії та реабілітації в структурі сучасної стоматологічної допомоги.

Перелік тем практичних занять (28 год.):

1. Вступ до курсу. Основи фізіотерапії, курортології та реабілітації у стоматології. Значення фізичних методів у комплексному лікуванні стоматологічних захворювань. Поняття реабілітації: етапи, мета, принципи стоматологічної реабілітації. Місце фізіотерапії та реабілітації в структурі сучасної стоматологічної допомоги.
2. Електротерапія та світлотерапія в стоматології. Механізм дії електричного струму та світлового випромінювання. Діадинамотерапія, УВЧ, лазеротерапія, інфрачервоне випромінювання: показання, методики, особливості застосування.
3. Магнітотерапія, ультразвукова терапія та новітні апаратні методики. Використання магнітного поля, ультразвуку, високочастотних коливань в стоматології. Комбіновані фізіотерапевтичні методи в стоматології.
4. Курортологія як складова реабілітаційного процесу у стоматології. Показання до санаторно-курортного лікування. Застосування природних лікувальних факторів: мінеральні води, лікувальні грязі, кліматотерапія. Комплексна терапія на курорті для пацієнтів із хронічною стоматологічною патологією.
5. Фізична реабілітація при функціональних порушеннях щелепно-лицевої ділянки. Роль лікувальної фізкультури, масажу та кінезіотерапії. Відновлення функцій жування, мовлення, ковтання. Практичні приклади реабілітаційних програм для стоматологічних пацієнтів.
6. Реабілітація пацієнтів у післяопераційний та післятравматичний періоди. Основи післяопераційної реабілітації після хірургічного втручання. Відновлення після імплантації, переломів, резекцій. Роль фізіотерапії у прискоренні регенерації тканин та зменшенні ускладнень.
7. Техніка безпеки у фізіотерапевтичному кабінеті. Допомога при невідкладних станах. Залік.

Перелік тем самостійної роботи здобувача освіти (60 год.)

1. Вступ до курсу. Основи фізіотерапії, курортології та реабілітації у стоматології. Значення фізичних методів у комплексному лікуванні стоматологічних захворювань. Поняття реабілітації: етапи, мета, принципи стоматологічної реабілітації. Місце фізіотерапії та реабілітації в структурі сучасної стоматологічної допомоги.
2. Електротерапія та світлотерапія в стоматології. Механізм дії електричного струму та світлового випромінювання. Діадинамотерапія, УВЧ, лазеротерапія, інфрачервоне випромінювання: показання, методики, особливості застосування.

3. Магнітотерапія, ультразвукова терапія та новітні апаратні методики. Використання магнітного поля, ультразвуку, високочастотних коливань в стоматології. Комбіновані фізіотерапевтичні методи в стоматології.
4. Курортологія як складова реабілітаційного процесу у стоматології. Показання до санаторно-курортного лікування. Застосування природних лікувальних факторів: мінеральні води, лікувальні грязі, кліматотерапія. Комплексна терапія на курорті для пацієнтів із хронічною стоматологічною патологією.
5. Фізична реабілітація при функціональних порушеннях щелепно-лицевої ділянки. Роль лікувальної фізкультури, масажу та кінезіотерапії. Відновлення функцій жування, мовлення, ковтання. Практичні приклади реабілітаційних програм для стоматологічних пацієнтів.
6. Реабілітація пацієнтів у післяопераційний та післятравматичний періоди. Основи післяопераційної реабілітації після хірургічного втручання. Відновлення після імплантації, переломів, резекцій. Роль фізіотерапії у прискоренні регенерації тканин та зменшенні ускладнень.
7. Техніка безпеки у фізіотерапевтичному кабінеті. Допомога при невідкладних станах. Підготовка до заліку.
- 8.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання здобувачами освіти ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці вивчення освітнього компоненту середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120 – 150 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Залік. Умовою допуску до заліку є відсутність академічної заборгованості, проходження підсумкового тестування та виконання завдань для самостійної роботи.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + 3$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити

запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання здобувачами освіти ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

1. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Шевченко О. В. Реабілітація в стоматології : навч. посіб. Харків : Фоліо, 2019. 250 с.
2. Фізіотерапевтичні та курортні фактори лікування в гастроентерології і пульмонології : навч. посіб. для самостійної роботи студентів IV курсу медичних факультетів при підготовці до практичних занять з навчальної дисципліни «Фізіотерапія, курортологія та реабілітація» / уклад. С. М. Малахова, О. О. Черепок, Н. Г. Волох. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. – 74 с.
3. Дац Д. І., Канигіна С. М., Черепок О. О., Волох Н. Г. Фізична терапія та курортологія: навч. посіб. / Д. І. Дац, С. М. Канигіна, О. О. Черепок, Н. Г. Волох. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2023. – 161 с.
4. Курортологія та курорти України : навч. посіб. для самостійної роботи студентів VI курсу медичних факультетів при підготовці до практичних занять з навчальної дисципліни «Медична реабілітація» / уклад. С. М. Малахова, О. О. Черепок, Н. Г. Волох. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. 105 с
5. Добровольська Н.А., Тимченко А.С. Практичні аспекти фізичної терапії та ерготерапії / Н.А. Добровольська, А.С. Тимченко, В.П. Голуб та ін. - Видавництво: Гельветика, 2020 – 368 с

Зав. кафедри спортивної,
фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії,
ерготерапії, к.мед.н, доцент

Олена МАРКОВСЬКА